

Documentnummer: D/24/171011

Zaaknummer: Z/22/027410

Voorstel tot Deelname BluePorts 2025-2030

Van:	<i>College (portefeuillehouder Snijckers)</i>
Voorstel:	Voorgesteld wordt om: 1. Deel te nemen aan BluePorts voor de periode 2025-2030
Bijlagen:	<u>Bijgevoegd:</u> Bijlage 1: Raadsbesluit Bijlage 2: BluePorts circular ports (Blueportslimburgversie11, juli 2024) Bijlage 3: Concept inhoudelijk uitvoeringsprogramma BluePorts Limburg Ter inzage: n.v.t.

Namens Namens

Toelichting

Voorstel tot Deelname Blueports 2025-2030

Inleiding:

Al een groot aantal jaren participeert de gemeente Maasgouw, met de andere havengemeenten in Limburg, alsmede met de provincie Limburg, in BluePorts Limburg. In 2011 is geparticipeerd bij de Intentieverklaring BluePorts, en Maasgouw heeft aansluitend de samenwerkingsovereenkomsten 2015-2017 en 2018-2021 ondertekend. In deze periode heeft de gemeente de samenwerking met de havengemeenten in Limburg en de provincie verder kunnen uitbouwen.

De gemeente Maasgouw heeft mede dankzij de samenwerking in BluePorts beter inzicht gekregen in en toegang gekregen tot subsidies, subsidiemogelijkheden en -stromen, zowel vanuit Den Haag als vanuit Brussel. Een voorbeeld hiervan is de subsidie van ruim 1 miljoen euro voor de ontwikkeling van de Clean energy Hub. Vanuit dat perspectief is participatie in BluePorts al lang van meerwaarde geweest voor de gemeente Maasgouw.

Het belang van transport via water steeds beter wordt onderkend. Dat is ook een reden dat een nieuwe impuls aan samenwerking tussen havens wordt gegeven.

Tijdens een bijeenkomst in de Oranjerie, georganiseerd door de provincie Limburg, zijn de plannen gepresenteerd om te komen tot een uitvoeringsprogramma voor BluePorts. Ook heeft de provincie Limburg in een overleg met de gemeente Maasgouw de plannen met betrekking tot BluePorts 2025-2030 en de (financiële) consequenties voor de gemeente Maasgouw toegelicht. Van de gemeente Maasgouw, net als van de andere havengemeenten en van de bedrijven in de havens, is commitment voor BluePorts gevraagd in de vorm van deelname aan BluePorts alsook financieel commitment in BluePorts. De provincie Limburg zelf heeft reeds definitief toegezegd te blijven participeren in BluePorts, ook financieel.

Beslispunten:

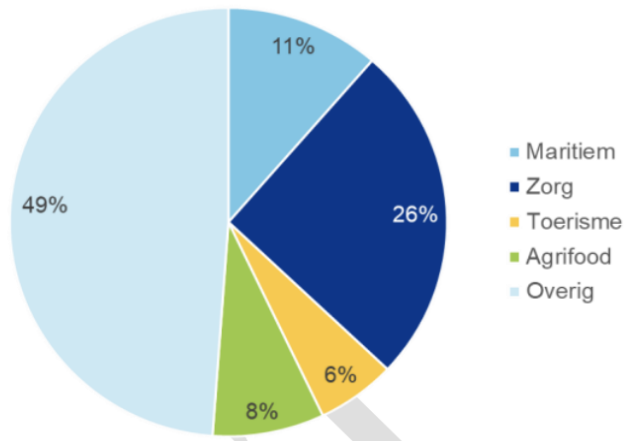
Voorgesteld word:

1. Deel te nemen aan BluePorts voor de periode 2025-2030

Argumenten:

- 1.1 BluePorts ontwikkelt en professionaliseert in de toekomst (zie bijlage 3: het Concept inhoudelijk uitvoeringsprogramma BluePorts Limburg).
De thema's als in het concept uitvoeringsprogramma opgenomen raken provincie-breed alle havens, zo ook de havens in Maasgouw. Bij positieve besluitvorming door de diverse havengemeenten kan het concept overigens nog worden aangevuld en/of gewijzigd.
- 1.2 Het uitvoeringsprogramma BluePorts geeft het belang van de havens voor Limburg aan en de verdere ontwikkelingen daarbinnen. Het kent 8 thema's.
 1. Havenvisie
 2. PR / Marketing / Lobby
 3. Walstroom, Havengelden en andere voorzieningen, incl. digitale toegang
 4. Havenverordening
 5. Modal Shift
 6. Beheer & Onderhoud
 7. Hoog / Laagwaterproblematiek
 8. Veiligheid
- 1.3. Bovenstaande thema's sluiten goed aan bij het (economisch) belang van de nautische bedrijvigheid voor Maasgouw
 - *Het belang van havens en binnenvaart in de omvang en de verduurzaming van transport en mobiliteit is -ook in Limburg- groot en blijft groeien.*

In Maasgouw is in het opgestelde Economisch Profiel het belang van de Nautische bedrijvigheid als een belangrijke stuwende sector duidelijk naar voren gekomen. Deze nautische bedrijvigheid vormt een cluster waar 11% van de economische waarde van de gemeente Maasgouw in gerealiseerd wordt en bestaat vooral uit veel kleinere MKB bedrijven die een sterke aaneengesloten keten van producenten, leveranciers en onderaannemers vormen. De nautische sector zorgt niet alleen voor banen in die industrie maar waaiert qua impact breed uit over andere bedrijven in de gemeente. Haar aanwezigheid is daarmee een katalysator voor meer bedrijvigheid en voorzieningen.

- In de presentatie *BluePorts circular ports* van juli 2024 (bijlage 2) wordt het belang van BluePorts, met als centrale as de Maas, aangegeven. BluePorts zet zich hierbij in voor:
 - Uitstekend samenwerkende en functionerende (zelfstandige) Limburgse binnenhavens aan een zeer goed bevaarbare Maas.
 - Spil in internationaal goederenvervoer als onderdeel van spoor, weg en water met trimodale terminals
 - Centrale positie in:
 - Economische activiteit in Limburgse binnenhavens en aangrenzende landen
 - Toekomstige circulaire economie
 - Multimodale, robuuste en duurzame bereikbaarheid van en naar Limburg
 - Toenemende Brede Welvaart in Nederland, Limburg en aanpalende - internationale - gebieden
 - Groei van duurzaam goederen (bulk en container) vervoer over water

1.4 Belang voor de economie van het havengebied en de havens Maasbracht

Ook in de Gebiedsvisie haven Maasbracht wordt de economische waarde van het havengebied van Maasbracht onderschreven. In het plangebied zijn bedrijven gevestigd die actief zijn in het onderhoud van binnenvaartschepen, zand en grind en watersport.

Het havengebied Maasbracht is onderdeel van het ecosysteem van binnenhavens in de bredere regio van gemeente Maasgouw. Deze havengebieden hebben aanvullende functies:

- **Maasbracht:** is een belangrijk knooppunt voor de binnenvaart op de Maas. Het heeft goede faciliteiten voor vrachtverwerking en overslag. Ook is de pleziervaart een belangrijke economische activiteit. Er worden verschillende goederen geladen en gelost, met name bulkgoederen en incidenteel stukgoed. Scheepvaart (bestemd voor de andere drie havens) kan in Maasbracht gebruik maken van de bunkerfaciliteit.
- **Prins Mauritshaven Wessem:** is bekend om zijn jachthaven en recreatieve activiteiten. Het heeft faciliteiten voor pleziervaartuigen en vormt een populaire bestemming voor watersportliefhebbers. De nautische boulevard is een thematisch bedrijventerrein voor de pleziervaart (een 'one stop shop' voor pleziervaart).
- **Industriehaven Koeweide:** deze haven herbergt voornamelijk bedrijven in de scheepsbouwsector (Tinnemans en Linssen Yachts). Op- en overslag vindt voornamelijk plaats bij De Heus (agrarische producten).
- **Kanaal Wessem-Nederweert:** huisvest diverse soorten industrieën, voornamelijk zand, grind, op- en overslag, bewerking en bouwmaterialen. Bedrijven hier zijn actief in sectoren zoals transport, bouwmaterialen en soms ook lichte industrie.

- Economische en logistieke waarde

In 2019 was de directe- en indirecte economische toegevoegde waarde van bedrijven op watergebonden kavels met een wateraansluiting voor binnenvaartschepen (bijvoorbeeld een kade) op de vier haventerreinen samen respectievelijk 52 miljoen en 45 miljoen euro.

Het ecosysteem van binnenhavens in Maasgouw heeft ook een belangrijke logistieke functie in de nationale en grensoverschrijdende watercorridors. De totale overslag in het hele havengebied van de gemeente Maasgouw (getallen hebben betrekking op 2019) is onderverdeeld in zand en grind (ca. 0,6 miljoen ton) en veevoeder (ca. 0,55 miljoen ton).

- Werkgelegenheid en BRP

Het havengebied Maasbracht maakt onderdeel uit van het bedrijventerreinenareaal in de bredere regio van Limburg. De economische functie van bedrijven op bedrijventerreinen is belangrijk voor de Midden-Limburgse economie, wat blijkt uit onderzoek van Ecorys (2020) naar nautische bedrijvigheid in Midden-Limburg. Met iets meer dan 1/3e van de totale werkgelegenheid in Midden-Limburg op bedrijventerreinen wordt bijna 2/3e van het bruto regionaal product gerealiseerd. Dit duidt op een hoge arbeidsproductiviteit per medewerker en onderschrijft ook het belang van de bedrijventerreinen zoals het havengebied Maasbracht.

Kanttekeningen:

- 1.1. Door participatie in BluePorts is de aandacht, de continuïteit en het belang van de havens Maasgouw binnen de brede ontwikkelingen in Limburg (havens en vervoer over water) zo goed mogelijk gegarandeerd. Daarnaast zorgt participatie in BluePorts ook voor de noodzakelijke aansluiting met de overige (Limburgse) havens binnen de vervoerscorridors en voor de noodzakelijke aansluitingen met Brussel en Den Haag. Deze aansluitingen zijn onmisbaar, bijvoorbeeld in verband met mogelijke subsidies. Dit komt natuurlijk het best tot zijn recht indien deelnemende partijen de diverse onderdelen van het uitvoeringsprogramma onderschrijven, ook waar men zelf geen of weinig meerwaarde ziet. "What's in for me" of "cherry picking" kan de voorliggende structuur van BluePorts uithollen of minder effectief laten zijn, zeker waar bijvoorbeeld juist bij belangenbehartiging de macht en kracht van samenwerking van belang is.
- 1.2. De huidige functie van Projectleider Havens is een tijdelijke functie tot medio maart 2024. Gebleken is dat met de functie Projectleider Havens de havens van Maasgouw, tevens de belangrijkste bedrijventerreinen van Maasgouw, de aandacht krijgen die ze verdienen. Dat heeft een positief effect op de aandacht van bijvoorbeeld provincie en Rijkswaterstaat voor onze havens. Met het wegvallen van de functie komt de continuïteit van de werkzaamheden voor de havens mogelijk in gedrang zoals bijvoorbeeld de realisatie van de Nautische Boulevard te Wessem, de uitvoering van het uitvoeringsplan gebiedsvisie haven Maasbracht en de revitalisering van de industriehaven Koeweide. In Q1 2025 wordt het uitvoeringsprogramma visie haven Maasbracht opgesteld. Dan worden ook de personele consequenties hiervan zichtbaar. In de loop van 2025 wordt ook meer inzichtelijk wat de personele consequenties zijn van BluePorts. Zo nodig zal een voorstel worden ingebracht om de capaciteit die beschikbaar is voor onze havens uit te breiden.

Samenhang met andere Beleidsdocumenten:

Deze ontwikkeling past binnen de (gebieds-)visies die Maasgouw heeft opgesteld en nog zal opstellen voor de havens van Maasgouw zoals de Omgevingsvisie, de Gebiedsvisie Haven Maasbracht en de Economische Visie. Deze visie(s) zijn (dan wel worden) bestuurlijk vastgesteld en zijn / worden als zodanig beleidsmatig in Maasgouw verankerd.

In de programmabegroting 2025 zijn de kosten voor deelname aan BluePorts voor de periode 2025-2030 opgenomen.

Communicatie:

Na vaststelling van dit besluit wordt dit met onderbouwing gedeeld:

- via de digitale nieuwsbrief
- via de nieuwsbrief voor ondernemers
- als nieuwsbericht op onze gemeentelijke website en de webpagina voor ondernemers.

Eventueel kunnen we ook een persbericht uitdoen waarin we motiveren waarom we blijven deelnemen aan BluePorts, maar dit doen we enkel in het geval de provincie dit niet al doet.

Financiën

In de programmabegroting 2025 is onderstaande tekst opgenomen:

De gemeente Maasgouw, andere havengemeenten in Limburg en de provincie Limburg, nemen deel in BluePorts Limburg. Het belang van havens en binnenvaart in de omvang en de verduurzaming van transport en mobiliteit is groot en blijft groeien. Daarom wordt BluePorts verder geprofessionaliseerd en daarbij wordt een grotere betrokkenheid van de gemeenten gevraagd. Dit is in de begroting van 2023 aangekondigd. In 2024 wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld, gericht op een beoogde startdatum van BluePorts 2.0 op 1 januari 2025. Hierbij wordt uitgegaan van een looptijd van 5 jaar. Van de beoogde deelnemers (havengemeenten en provincie) wordt jaarlijkse bijdrage gevraagd van € 30.000, € 50.000 en € 80.000 voor respectievelijk kleine, middelgrote en grote havengemeenten en € 100.000 voor de provincie Limburg. De gemeente Maasgouw wordt ingeschaald als middelgrote havengemeente met een jaarlijkse bijdrage van € 50.000, dus € 250.000 voor 5 jaar. Van de jaarlijkse bijdrage van € 50.000 is € 10.000 al structureel begroot.

Daarnaast is in de begroting 2025 vermeld dat besluitvorming over deelname aan BluePorts separaat aan de raad wordt voorgelegd. Dat gebeurt door middel van onderhavig raadsvoorstel en raadsbesluit.

In de begroting 2025 wordt een extra structurele bijdrage van € 40.000 gevraagd voor deelname hieraan. Indien de raad met deelname aan BluePorts instemt is in de dekking structureel voorzien.

Bij geen deelname vallen de extra middelen van € 40.000 vrij.

Planning en uitvoering:

De verwachting is dat Q4 2024 en Q1 2025 verder gewerkt wordt aan het opzetten van de organisatie van BluePorts onder leiding van de provincie:

- Van samenwerking op papier na samenwerken in de praktijk
- Overheidscollectief opzetten van en voor gemeenten / betrokken overheden.
- Groep van dedicated (specialisten) bijeen brengen (BluePorts Support Team) ten dienste aan het collectief
- Deze groep zal strategische plannen opstellen, vertalen in tactische planning en de operationele uitvoering ter hand (doen) nemen, namens - en in opdracht van- het collectief.
- Bedrijven met watergebonden activiteiten of bedrijven die afhankelijk zijn van watergebonden activiteiten worden verenigd in een bedrijven community.

Bijlagen:

1. Bijlage 1: Raadsbesluit
2. Bijlage 2: BluePorts circular ports (versie: Blueportslimburgversie11, juli 2024)
3. Bijlage 3: Concept inhoudelijk uitvoeringsprogramma BluePorts Limburg

Team: Fysiek Domein